

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
неділях і святах.

БУЖОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Політичні стремління в Росії.

II.

(Дальше.)

З тих виводів виходить таке, що державний розвиток Росії до недавня полягав в тім, що інтерес всіх верств суспільності був тісно звязаний з абсолютизмом. Російський абсолютизм був доси одиноким правдивим подвижником культури: він один становив дійсну силу! Не могло отже бути бесіди о якихсь політичних борбах і стремліннях. Здавалося, що все стоїть і паде з абсолютизмом.

Однак два чинники дуже змінили спокійну поверхню російського життя: західно-європейська освіта і економічний розвиток в останніх 40 літах. Сама Росія становить інтересний примір для незвичайної ролі, яку відгравала в історії народу освіта. Коли є який край, де ідейність стала справдішню творчою силою, то таким краєм є передовсім Росія.

Дивним дивом, але разом і цілком зрозуміло, що саме царі вносили до нас освіту, а з нею ідейність. Петро Великий і Катерина II зробили європейську культуру в Росії приступною. Векорі стали ідеї французьких енциклопедистів „домашньою власністю“ великої частини російської аристократії. До того ще причинився вплив французької революції і наполеонських воєн, причім російські офіцери запізналися з тайними німецькими товариствами о моралізуючих цілях (Tugendbünde) і безпосередньо також зі зреволюціонованими відносинами у Франції. Ферментация, яка з

того поветала між російською аристократією, скінчила ся, як вже сказано, неудалим грудневим бунтом 1825 р. Хоч опісля за часів Николая I-го запанувала найекстраймішша реакція, то саме за панованя сего воляцкогo царя увійшли „нові“ ідеї в що раз ширші круги; саме в тім часі з'явився в Росії цілий ряд визначних літературів і учених європейського покою: Пушкин, Тургенєв, Білінський, Станкевич, Грановський, Герцен, Бакунін і багато інших — се діти того часу. Від тогді глибока і ширша ідейність чим раз більше. Від того часу починають різні політичні стремління в Росії формувати ся; бо хоч й як малий був кружок справдішньої інтелігенції за Николая I-го, то все таки він ділився на дві часті: одна часть становила ядро „Западників“, т. є оборонців захожої в Росії західно-європейської культури і інституцій, друга часть була ядром „Славянофілів“, котрі обставали за своєрідним національним розвитком Росії і все супротивствували здорову Росію „хорому“ заходою.

Сей перший початок політичних стремлінь є виключно наслідком західно-європейської освіти. Що до Западників се очевидно. Що-ж до Славянофілів, то мусимо їх початки спімнути хоч кількома словами. Революція з 1789 р. доказала, що політична рівноправність не поправить ґрунтовно хиб суспільних. Скоро пізнали люди, що конституційний лад не може зменшити всеї бід, що в державі з правним улаженем остають широкі маси так само незаспокоєні, як передше. Се спостережене дало перший товчок до повстаня славяно-

фільського руху в Росії. Окрім того вплинула на се своєрідна історія Росії, котра ні крихітки не подібна до історії західної Європи. Так дійшла Росія до відосібненя від прочої Європи. Славянофіли знов поділилися на дві партії: одна партія твердила, що Росія має в собі щось „комуністичного“, що нема в ній ні буржоазії, ні пролетаріяту, отже Росія немов на те створена, щоби стала справдішню демократичною державою, навіть з поминенем конституційного устрою. Так поветали російські радикальні Славянофіли, до котрих належала свідомо або й несвідомо більша часть нігілістів. Друга славянофільська партія, котра поветала далеко пізніше, твердила, з огляду на своєрідний розвиток Росії і засліплена силою самодержавія, як раз противне: Провидіс призначило Росію бути ідеалом абсолютистичної держави, котра має яко засади: самодержавіє, православіє і народність. Здавалося, що Александр III здійснить ідеали сеї партії. Треба собі добре затамити: перші Славянофіли були справдішними лібералами, дуже часто горячими демократами. Реакційні Славянофіли прийшли на видівню пізніше, еластиво аж по польській повстаню в 1863 р. В сути річі були всі ті партії спочатку без всякого впливу, бо в Росії верховодила одна засада: всі мусять корити ся і слухати царя.

Розуміє ся, що всі ті стремління ограничали ся на мале число людей, іменно на просвічені верстви. Притім не грали економічні причини жадної ролі; се видно з того, що приналежність до одної або другої партії зовсім не залежала від суспіль-

19) Як чоловік зійшов на пана.

Оповідане

ВЯЧЕСЛАВА БУДЗИНОВСКОГО.

(Конець.)

Минуло пів року. Товариші Стефана довідали ся, що він у Відні, — в банку якимсь.

— Тепер має вільну голову, всякі жерела і матеріали під рукою. Тепер він сам один заповнить всі наші видавництва!

Ніхто не сумнівав ся, що так буде.

Написали, що они від него надіють ся. Лист пішов, а відповіді нема. Пішов другий і третій лист а Стефан мовчить як скала.

Приєв фалдів один з найліпших товаришів его молодих літ, найсердечніший колишній приятель-товариш і спільник всіх сліз і утіх его. Написав довгий, предовгий лист. Хоч сердечно писав, та не шадив острих закидів.

Нагадав Стефанови его минушість, нагадав пригоди, які спільно переживали, спільні утіхи і розчарованя, хвилі триумфів і погромів. Змалював, який то завзятий бій розгорів ся тепер на цілій лінії, кілько голов, кілько рук і средств потребує наряд руский, если не хоче дати ся ворогови роздавти.

— Чи ти на віки вирік ся вже товаришів Твоїх? — кінчить приятель. — Чи ти плюнув вже на цілу минушість Твою, на ідеали Твоєї молодости?! Если вже не хочеш нічо зробити для справи, поможи бодай Твоїм товаришам, що не „спасли ся бігством“ так, як Ти.

Прочитав той лист і гірко усміхнувся.

— Ще коби хто иньший писав був, — може не такий гіркий був би той лист, завжди не такі болючі, — але він...

В пам'яті Стефана пересунуло ся ціле — богате в природі жите его. Нагадав собі всі, і найменші подробиці з часів, коли молода громада стала рвати ся до публичної діяльності. Все те, що перебув з своїм приятелем — автором листу — стануло так живо перед его очима, як би оно нині діяло ся. Ще будучи в гімназії, ходили они „в народ“; засновували тайні кружки, видавали тихцем гектографовані часописи, заставляли плачі, щоби роздобути гроші на агітаційні поїздки; відчитували собі до пізної ночі перші свої літературні проби. Коли вступили на університет, не устала їх спільна праця. Тогди стала она навіть богатіша в пригоди. Ні одного, ні другого не минули поліційні секатури, ревізії і арешти. Своїми публичними виступами дали оба они в рівній мірі перший товчок до нового угрупованя політичних сил. Ціла спільна їх робота була для них обох одним данцом триумфів. І тепер, коли гадка — ними обома кинена — заволоділа вже майже ці-

лим житем народним, коли всі сили суспільні стали збирати ся під его гаслами і прийшла хвиля рішачого бою, тепер — приятель его стоїть як і давніше на своїм становищу. Стоїть, та без него!... А він?... Він, один з тих генералів, що серед бою покидають армію і утікають, щоби спочити в пухкім і безпечнім ліжку, зниздти в обіймах любки!

Стефан зітхнув. — Чи не ліпше було мені лишити ся між ними? Правда, багатства і вигоди, то солодка річ, але чи вічний бій о святую справу, побідні триумфи і обяви влчності мас, в обороні котрих боремо ся — чи они менше солодкі? — Ні, они сто раз ліпші; они справляли мені більше вдоволене, робили мене щасливішим, як всі ті мої багатства.

— Але на що я викликую духів минушности, — чо жалую за тим, що минуло і більше не верне ся?! Кождий такий споми доводить лиш до розпучки, бо підносить до свідомости, в яку гниль моральну потонуло ся. Я був би щасливий, если-б був не коштував тих розкошій, котрих не можна оплатити грішми. Але коли вже коштував, а тепер не можу, ліпше не нагадувати собі...

— Писати їм статі... помагати в борбі! — Сего я не потрафлю. — Або все, або нічо. Або посвятити всі свої сили і средства, або цілком усунути ся. Стефан постановив не розпечатувати більше листів, що прийдуть від его приятелів з Галичини.

ного становища особи. Дуже багато шляхтичів були проводирами Западників, а не один просвічений чоловік з низших станів був проводирем реакційних Славянофілів. В загальні операли ся всі партії головню на шляхті, котра зарозом видавала зпосеред себе найбільше просвічених людей. Аж пізнійше вплинули також політичні і економічні обставини на угруповане партій.

За Александра II-го починають партійні стремління дужшати. Хоч як ліберальним був Александр II., бо мусів, то таки не хотів залишити принцип самодержавія; остільки отже не міг виявити ся справдінний демократичний рух задля строго аристократичних принципів, якими поведували ся власти: мусів повстати не законний рух. Спочатку був се чисто конституційний рух і мав на цілі лише заведене „земського собору“, т. е. парламенту з ріжними вільними правами. Незаконність була в тім, що газети друкували ся в заграници, де нема цензури. Тоді вибухло польське повстанє (1863 р.), а се викликало в суспільности національно-реакційний рух; проводирем реакціонерів став Катков. Позаяк російські „революціонери“ симпатизували з польськими повстанцями, то звернула ся реакція також против чисто російських лібералів: славний конституційний орган Герцена в Лондоні „Колоколь“ втратив скоро свій вплив; перше був він в кількох тисячах примірників розширений по Росії, его читали всі світлі люди, навіть сам цар, его поважали і бояли ся, а тепер по повстаню треба було застановити его видаване раз на все. Вскорі опісля заслано також російських проводирів остро опозиційних партій, як славного Чернішевського і Михайлова, на Сибір. Повіяв студений вітер реакції: паралельно до того змагала ся незаконність.

Яко ідеологи, якими були всі ті революційники, они думали, що вистарчить просвітити селян, котрих при їх увільненю від панщини економічно обробовано, і загальне повстанє вже готове. Від тепер повстає рух, що знаний під назвою: „іти

в народ!“ Молодці, мужчини і женщины, по більшій часті з високої і найвисшої шляхти, ішли на село, працювали на поли з селянами, щоби проповідувати народови спасеніє. Але селяни, що від віків привикли бачити в кождім „панови з міста“ свого ворога, не довіряли людям, і коли поліція стала шукати за тими проповідниками, були селяни найрухливішими помічниками поліції. Так минув гарний сон о комуністичнім селянстві, що потребує лише почути нове слово, аби сотворити новий світ.

Який ідеологічний цілий той рух, яка ідеологічна ціла російська інтелігенція, можна вже з того видіти, що помимо всіх тих розчаровань вірять ще тепер в Росії в селянина зі всякими можливими добримі прикметами — довід сему дозволена і заборонена в Росії література.

Научені тими досвідками, але зовсім не збиті з пантелику, прийшли нігілісти — до котрих можна причислити всі незаконні елементи — на нову гадку. Они думали, що абсолютизм втратив в народі всяку симпатію і існує лише завдяки традиції. Отже вистарчало-б усунути підпору абсолютизму, що-б й ціла система провалила ся. Поводуючись сими пересвідченнями і розярена варварским переслідванем, дійшла ся незаконна партія до тероризму, котрого кульмінаційною точкою було замордоване Александра II-го. Через 4—5 літ була ціла Росія збентежена; здавало ся, що дійсно наступила борба о жите між абсолютизмом і „молодою Росією“, борба о дуже непевних вислідках. Але побіда була зарозом упадком нігілізму, котрий по смерті Александра II-го все більше ослабав. Лише ще передсмертні судороги притадували за правління Александра III-го колишню неімовірну власть „незаконного“ руху.

Часи Александра III-го то час найпоганійшої реакції: всі ліберальні інституції попередного царя або цілком знищено, або змінено їх до неможливости. На поверхні остало реакційне славянофільське стремліне, але лише на поверхні. У внутрі повстали нові сили, котрі мусіли-б знищити абсо-

лютизм, хоч абсолютизм з конечности піддержує се стремліне. Се вже така доля кождої системи, взагалі кождої істоти, що она працює над своїм власним упадком, щоби помалу повстала нова істота. В тім і в свідомій діяльности людей полягає невздержимий поступ людскости.

(Дальше буде).

НОВИНИ.

Чернівці, дня 21. серпня 1897.

Концерт акад. шістьнайцятки відбуде ся в Чернівцях дня 2. лат. вересня с. р. Подаючи сю вістку, просимо вже тепер наших читателів, щоби лагодились і самі з родинами, та заохочували й всіх знайомих до участі в сім музикальнім пирі, якого хто знає чи кому з них дучить ся почути в друге. Тож на концерт, на концерт! кому любя руска пісня, що задзвенить в повній красі і силі 2. лат. вересня с. р. в музичній салі в Чернівцях!

Архикнязь Райнер, начальний командант крайової оборони, має дня 27-го с. м. приїхати до Чернівців на інспекцію крайової оборони.

Краєвий президент г-р Гоєс виїхав сьогодні зраня в товаристві свого секретаря до Кіцмана на інспекцію тамошнього староства.

Дирекція буковинських залізниць має — так пише краківська Nowa Reforma з всею рішучістю — з днем 1-го липня 1898 р. бути заснована в Чернівцях. Тепер належать буковинські залізничі до станіславівської дирекції, найбільшої в цілій Галичині. Тимчасово мав би управляти новою дирекцією теперішній заступник директора в Станіславові др. Натан Зайнфельд; а яко будучого сталого директора вже тепер називають старшого інспектора в залізничім міністерстві Мікуліого. Країна вже пора, щоби правительство дало Буковині особну дирекцію залізниць; всі уєвія до того вже давно є.

Важне для селянських дітей! Буковинський виділ краєвий розписав конкурє на прийняте до низшої рільничої школи в Кіцмані з рускою викладовою мовою. Подавати ся треба до виділу краєвого найдалше до 8-го лат. вересня с. р., а до по-

Сидів затуманілий добру годину, а відтак ще раз прочитав лист приятеля, той великий акт обжалованя.

— Сму треба відписати...

— У тебе слези в очах? — питає жінка.

— Які прикрі відомости? —

— От пише старий приятель... зле ему веде ся.

— Котрий то?... що пише? Можна прочитати? — питала жінка, беручи лист.

— Руске письмо — вимовила, скрививши уста, і кинула лист на стіл.

Стефан задрожав на цілім тілі і поблід.

— Руске... Як я тобі сказав, що від приятеля, то ти повинна була сама вже доміркувати ся, що лист руский. Я не заходив собі в приятель з такими, що говорять і пишуть по польськи!

— Що тобі? — що ти плетеш?! От я перша, з котрою ти зайшов собі в приятель.

— Перша і послідна, для котрої я упідлив ся. Впрочім не знаю, чи се можна назвати приятелем.

Жінка рушила раменами і відійшла. Став писати лист... Довгу і сердечну сновідь. — Товаришу — кінчив він лист — може би і в мені збудив ся ще чоловік, але у мене самого нема вже сили волі... Щоби вилізти з тої моральної бездни, в котрій що раз більше потапаю, мусів би я мати над собою опіку, мусів би мати підпору якої приятельської душі, котра би мене ро-

зуміла і змагала до тої самої цілі, що і я. Може бути, що тогди віджила би у мене віра в успіх і охота до праці. — Такої приятельської підпори у мене нема і не буде! Яко публічний діяч належу вже до минувшости.

Скінчив лист по півночі, тож лишив екедендицію на завтра. Решту ночі переležав на канані і курив... Рано одержав лист від Петра. Хоч вчора постановив собі був, не читати листів своїх товаришів, отворив. Змістом своїм був сей лист подібний до попередного. Кінчив ся так:

— Судьбою Гальки не жури ся. Завтра, то є в дни, коли дістанеш се письмо, відбуде ся єї слюб.

Застогнав страшним, звіреким голосом і повалив ся на землю... Жінка, котра від вчера дала ся і плакала, собі в крик.

— Стефку, дорогий Стефку!... що тобі? — Тоті листи якісь... они всему винні... Віжи за лікарем! — крикнула до покоївки.

— Не треба... як прийде, викину за двері — разом з тобою! — додав в душі.

Мимо того по лікарю післали і він прийшов.

— Дурно трудили-сьте ся, пане. На мою хоробу ви мені не поможете.

— Може як раз поможу?

— Поможете? Если маєте на се средство, то вилічіть мене. Вилічіть мене від жінки.

— То тяжко. — Як против більшої часті слабостей не маємо лікарства, лиш против їх

симптомів, так і тут тяжко знайти щось против самої хороби. Як хороби не переборє сама натура, можемо побороти ся з єї обьявами.

— Тут і з обьявами ви нічо не вдієте.

— Бром, пане — бром. В найгіршім случаю морфіюм.

Стефан не покориствував ся радою лікаря. Цілий день лазив по місті, як сновіда. До хати вернув аж пізно в ночи і, не заглядаючи до жінки, запер ся в своїй комнаті.

— За пізно, за пізно! Як би був мені скорше доніс, був би розвів ся з жінкою.

Прочитав — вже може по раз десятій — оба листи своїх товаришів і відповідь свою спалив. — Рано написав другий:

— Дорогі Товариші! Cherchez la femme. Се най Вам вистарчить за мое оправданє, а Вас всіх най Бог боронить від того ярма і отруї.

На партійні цілі посилаю сим разом 100 зр... жінці скажу, що згубив. Ваш Стефан.

Більше ніхто вже не бачив Стефана в рускій громаді, товариші не читали більше ні его листів, ні друкованих праць, хіба одні лиш підписи на — банкових документах.

даня треба долучити 1.) метрику, що хлопець має вже 14 літ, а не більше як 16 літ; 2.) заявлене родичів або опікуна, що хотять дитину посилати до тої школи і зобов'язують ся платити на удержане 120 зр. річно (а то в штирох ратах по 30 зр. 1-го жовтня, 1-го січня, 1-го квітня і 1-го липня); 3.) свідомство шкільне, що хлопець скінчив народну школу; 4.) свідомство лікарське, що хлопець цілком здоров. — Заразом розписав був виділ краєвий конкурсу на п'ять вільних місць. Хто дістане таке вільне місце — а вони призначені передовсім для селянських дітей, — дістане даром ціле удержане. Хто хоче подавати ся о таке вільне місце, мусить до подання окрім тих штирох свідомств, які ми вже на горі назвали, ще додати: 5.) метрику на доказ, що хлопець родив ся на Буковині; 6.) свідомство убожества. Виділ краєвий може також знизити таку на половину.

Ми вже не раз писали про вагу рішучої школи для наших селян, котрі на жаль все ще ведуть своє господарство по старосьвітекому і на тім багато тратять; тож тепер звиваємо наших селян, щоби скористали з сего конкурсу, а певно не пожалують.

В державній промисловій школі в Чернівцях було минулого шкільного року 386 учеників. До відділу ремісничого учащали 79, а то 42 Німців, 19 Русинів, 11 Поляків і 7 Волохів; до фахової школи будівничої 12, а то 4 Німців, 4 Русини, 4 Поляки і 1 Волох; до відділу торговельного учащали 97 Німців, 19 Поляків і 2 Волохів (між тими 118 учениками було 114 жидів!). Окрім того був при тій школі ще вірцевий кідділ купецкий, де було 24 учеників.

Пересторога для емігрантів. О. Нестор Дмитрів з Канади оголошує таку пересторогу: „Най ніхто не важить ся вандрувати під зиму до Канади, ані багатий, ані бідний. Чоловік маючий з'їсть гроші через зиму в Вінніпег, а бідний згине з голоду і холоду, бо в зимі майже ніяких зарібків нема. Прошу всіх людей доброї волі остерігати нарід і всіми силами стримувати еміграцію до Канади під зиму, а всі часониси рускі прошу о повторене отсеї перестороги.“

Чи допоможе таке упімнене? Уже від давних літ жалують ся ті люди, що роблять т. зв. езекутивну службу при державних залізницях, на перетяжене працю. Се відноситься так до урядників руху, як також до машиністів, кондукторів і слуг. Що таке перетяжене працю справді е, виказав сего тижня судовий процес в Градци. Против слуги, вартівника рамни, вичотила була судова прокуратура в Градци карний процес, бо він не спустив рампу, коли надїжджав поїзд. Поїзд наїхав на віз, де сиділи всім осіб. Шість з них згнули, а дві тяжко покалічені. На жадане оборонця виказали ся знавці-лікари, що тяжка служба залізнична, де слуги, кондуктори, машиністи і урядники руху не сплять через цілих 24 годин або й більше, а притім мусять страшно напружати свою увагу, — що така служба нищить тих людей остільки, що они мусять засипати в службі, а тим самим ослаблює ся їх силу волі. Занитаний знаток, славний віденьський професор Крафт-Ебінг потвердив сей висказ лікарів — і того слугу увільнено цілковито. — Се перший раз суд казав розбирати службові відносини при залізницях. Скопстатовано отже, що треба улекшити, оскільки можна, службу, а то тим, що частійше змінювано би персонал службовий. Найбільша часть залізничних нещастя має свою причину в тім перетяженю роботою. А що виходить з того? Люди гинуть, нещасте по нещастю, люди вже тратять охоту їздити залізницями, лиш міністер Гутенберг не тратить охоти бути міністром залізниць в уніформі генерала і правити всім „енергічно.“

Добрий приклад для Русинів. Сего тижня з'організувало ся нове товариство, котре має після затверджених вже статутів на цілі релігійно-моральне виховане і цілковите удержуване католицьких бідних учеників черновецьких шкід. На ґрунті вірменського парафіяльного дому вибудовано одноповерхову каменицю з всіми гігієнічними урядженнями, де найде захист разом 60 учеників. На чолі того товариства стоїть посол др. Стефанович, а ініціатором і душею тої

бурси ім. архієпископа Ісаковича е вірменський канонік кс. Каспрович. На слідуєчий шкільний рік виписано вже конкурсу на 40 місць в тій новій бурсі. Хоч статуту писані по німецьки — польські статуту було би правительство не затвердило, бо на Буковині польська мова не е краєвою, — хоч в статутах бурси і товариства говорить ся все лише о католицьких учениках, то безперечно і товариство і бурса мають ціху польську і після того буде ведене ціле виховане. Спитаємо, відки взяли Поляки гроші на таку бурсу? Певно не дав один, а зложили ся, кождий кілька міг. От і маєте, що значить громада! А у Русинів? Правда, і Русини зложили дещо минушого року, але кілька?! До тих складок мусіла черновецька громада руска докладати великі гроші, щоби по людски удержувати вихованців бурси. Грошеві фонди, і так дуже малі, вичерпані цілковито, а в нових поданнях о прийняте до нашої бурси просять всі о безплатне і не прийняте! Ми цікаві, чи подумав хоч один з тих, що подали о прийняте своїх дітей до бурси, над тим, відки черновецькі Русини мають взяти тільки грошей. Мабуть що ні, бо инакше не подавали би ся всі о безплатне прийняте. Нам лучило ся раз побалакати на сей темат з одним селянином, а він лише замняв ся тай каже: „Ет, та черновецькі пани вже зложать ся!“ Певно, кождий дасть кілька може, як і тогид, але то не вистарить для всіх. Тут ставимо нашим Русинам на провінції яко приклад Поляків. Яка їх горсточка, а все таки они зложили таку велику суму. Чому-ж би наш нарід, тих 268.000 душ не могли річно зложити по 1 кр. на бурсу?! Чи то так багато? Певно, що ні. А коли так, то в чім причина тої байдужности нашого простодюдина? В тім мабуть, що ему взагалі тяжко приходить ся видати який гріш, на цілі з котрих не видить зараз таки користи для себе. Про те, що его дитина, або дитина его сусіда зможе виховати ся на доброго Русина, котрий народо-ви стане все в пригоди, про те він не думає. А шкода, бо як би подумав, то було би инакше у нас. Гей-гей Русини, як би ви були справді Русинами, що би то за чудо вийшло!

Любий чоловік. Зарібник В. Лісовский у Львові оженив ся перед роком з молодою Броніславою, але провадив таке розгульне жите по шинках, що жінка не мала ніколи кусника хліба. Відачка мусіла вступити на службу. Лісовский кілька разів силував жінку, щоби вернула в „родинне гніздо,“ але Броніслава не мала до сего найменшої охоти. Оногді заступив він їй дорогу в брамі одного дому при площі Бернардинській і на єї заяву, що она кине Львів та поїде до родичів, притиснув єї до муру і відкусив їй ніс. Поготовле ратункове відставило Броніславу до шпиталю, а любим чоловіком заопікувала ся поліція.

З велико-міського життя. До якого сприту доводять велико-міські дурисвіти, най поваже слідуєча пригода з недавного часу: Дня 23-го е. р. приїхали були до Відня три Росиянки і задержались тут, щоби оглянути місто і его займавости. Вийшовши на місто, не знали куди їти до вотивної церкви, котру хотіли оглянути, і спитали якогось молодого чоловіка, котрого случайно стрітили, о дорогу. Той молодець, літ може за 25, показав ся так чемним, що обіцяв ся повести їх аж до згаданой церкви. По дорогі представив ся дамам: казав, що називає ся Климентий фон Песлер, що єсть техніком, має скромне заняте в міністерстві торговлі і дістає маленьку платню, а що має лиш через два дні на тиждень роботу в своїм уряді, то в прочих днях уділяє приватних лекцій. Дамам той услужливий молодець дуже сподобав ся, тим більше, що він до свого назвиска додавав ще слівце „фон“ (що ніби означає шляхетке походжене). Через чотири дні був той Песлер провідником дам у Відні. Дня 27-го т. м. постановили дами їхати дальше за границю і вибрали ся на дворець. Песлер вже чекав тут на них. Він обіцяв ся надати їх пакунки на залізницю, і они віддали ему два куфри і кіш та дали ще 4 зр. на оплату, а самі пішли до поїзду та поїдали в вагоні, чекаючи, що Песлер принесе їм до вагона рецесії на їх пакунки. Але Песлера як нема так нема. Наконєць поїзд рушив в дорогу, а Росиянки потїшали ся тим, що Песлер не вспів лиш

до них прийти, але пакунки надав і они їдуть разом з ними. Приїхавши де Раґаца, переконали ся, що пакунків нема, отже просили там начальника стації, щоби він, скоро они надїдуть, вислав їх до Туна в Швайцарії. Коли пакунки і тут не наїшли, написали они лист до Песлера на подану їм адресу. Але лист вернув з допешкою почти, що адресата не можна відшукати, бо він під поданою адресою не мешкає. Аж тепер зміркували Росиянки, що стали ся жертвою хитрого дурисвіта, котрому так легко повірили, і віднесли ся до російского ген. консуляту о поміч, а той дав знати поліції. Показало ся, що „фон“ Песлер попросту украв ті пакунки з залізничі. В обох куфрах і в киші були паспорти Росиянок, три золоті ланцунки, два золоті нашіпки з туркусами і гранатами, брошка з гірського кришталю, золотий годинник і багато поменьших дорогоцінностей, біле, одїж та обув. Дальше слідство показало, що той сам Песлер називав себе всіляко і витуманював від місєких послугачів по пару ринських. Давав їм якийсь ключик, ніби то від свого куфра, та посилав до портера в тім а тім готелі, щоби він отворив его куфер, виймив з него 20 або 30 зр. і через послугача прислав ему до тої а тої каварні. Тимчасом брав від послугача пару ринських ніби то хвилевої позички. Розуміє ся, що в готелі не знав ніхто того Песлера і не було ніякого куфра, а коли послугач вернув до каварні, де Песлер ніби то чекав на него, то за хитрим дурисвітом вже й слід пропав. Віденьська поліція вже вислідила того пташка і дала ему певний захист у віденьськім криміналі.

Де справедливість? Чоловік вбігає з газетою в руках до кухні і питає: Жінко, жінко, де-ж діла ся справедливість на євїті? От читаю в газеті, що др. Шмаль мусить 14 днів покутувати за те, що не додержав обіцянки своєї наречені, що оженить ся; а я за то, що додержав мого приреченя, покутую вже 14 літ!

Телеграми „Буковини“.

З дня 21-го серпня 1897 року.

Відень. Fremdenblatt і Reichswehr обговорюють наміри правительства і остерігають Німців, щоби они не усунулись від участі в угодних переговорах, бо то вийшло би лише на некористь самих Німців.

Відень. Ostdeutsche Rundschau домагає ся, щоби передовсім правительство відкликало азікові розпорядженя або уступило, і аж потім можуть Німці взяти участь в переговорах.

Прага. Narodni Listy пишуть, що цїсар сказав одному тайному радникові: „Офіцери мусять вчити ся мови своїх полків, то й німецьким урядникам в Чехії — в їх власнім інтересі — потрібно знати чеську мову.“ Дальше пишуть Listy, що правительство не має великих надій на скликану конференцію. Коли-б она не удалась, правительство зближить ся до парламентарної більшости.

Прага. В понеділок відбуде ся тут нарада німецьких послів всіх сторонництв. Кажуть, що ліберали рішили не прийняти запросини на конференцію угодову, а в таким разі заступник більшости заявив би на першім засіданю, що з тої причини не може на дальші засіданя приходити.

Царгород. Арештований Вірменин, що підкинув бомбу, називає ся Какабет і прийшов перед двома днями з Росії. Арештованя тревають дальше. Сюди приїхав проводир Молодо-Турків.

Царгород. Всі амбасадори дістали пропаятне письмо від центрального комітету революційного вірменського звязку, в котрім каже

ся, що тепер що йно дали Вірмени о собі знак жита, і се лише початок дальшої акції. Виступлене конечно, бо заповіджені реформи не пере ведено, а положене Вірменів незносиме.

Не залишіть прочитати!

М. ФЛЯЙШЕР

робітня одягів для мужчин
Чернівці, ул. паньска ч. 16.

Виготовляє убраня мужескі пі сля найновішого крою за ціну як найдешевшу.

Замовленя з провінції виконує як найдокладнійше.

Сплата може після умови відбувати ся ратами.

Цілий одяг для мужчин від 15 зр. в гору.

Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

Заснована р. 1885-ім.

Літні плащі (беріттери) від 14 зр. в гору.

Відзначене на краєвій виставі в р. 1894 почетним дипломом ц. к. міністерства торгівлі.

Краєве товариство тацке

„PRZADKA“

(ПРЯХА)

в Коросні

поручає Пов. П. Т. Публиці свого виробу чисто льняні зв'язні з доброти, ручно ткані

ПОЛОТНА КОРЧИНЬСЬКІ

від найгрубших до найтоньших веб і біле столове о взорі кістковім і адаманковім; також доставляє матеріалів на комплетні і найдешевні

ВИПРАВИ СЛЮВНІ.

Замовленя просимо надсилати просто до Коросна (почта, телеграф і станція залізнична в місці).

Прібки і цінники на жадане оплатно і відвортною почтою.

Liniment. Capsici comp.

з антики Ріхтера в Празі,

загально признаний знаменитий усмирюючий лік на втиранє: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх аптеках. Просимо жадати сей загально улюблений лік просто під назвою Ріхтера Liniment з котвицею і приймати з осторожностю лише флашкі зі значним знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Аптека Ріхтера під золотим львом у Празі.

Хто хоче мати добру і дешево **МАШИНУ** до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожадує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержалі почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обедужу Вас по брательному

З поважанєм

В. Данилевич,
маніфактур у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. залізничній (Bahnhofstrasse) ч. 26.

НОВА ФІРМА РІТБЕРГ і ШЕНБАВМ В ЧЕРНІВЦЯХ,

ГОЛОВНА УЛИЦЯ ЧИСЛО 10.

Великий вибір товарів з альпани і хінського срібла з Берндорфера фабрики металевих товарів.

Одинокий склад і продаж правдивих російських кальонів і черевиків до снігу.

Кальонші

легкі, 75 грамів.
для мужчин 1-90
" панів 1-65

Високі і низькі

КАЛЬОНШІ,

з задю витягі для шп. офіцирв.

Великий вибір

ЧЕРЕВИКІВ до СНІГУ

для мужчин і женци, дівчат і хлопців.

Найновіші!

черевиків для гімнастики з гуми. а 1-10

Кальонші для дїтїй, навіть однолітних.

10% рабату!!

даємо лише ми від цїн за біле др-а Естера після цїнника.

Великий склад КОЛДЕР до подорожи почавши від 1-58 зр.

ЧЕРЕВИКИ

для мужчин, шкіряні, з гумою, . . .	2-50 зр. — 6 — зр.
" хлопців " " " " " " " " " " " "	2-50 " — 5 — " "
" дам, " " " " " " " " " " " "	2-50 " — 5 — " "
" " до шнурованя " " " " " " " " " " " "	2-35 " — 6 — " "
" " до зацілюваня " " " " " " " " " " " "	3-98 " — 7 — " "
" " ланкерки, мєшти з шпангою " " " " " " " " " " " "	1-75 " — 2-10 " "
" " з козлячої шкіри, мєшти " " " " " " " " " " " "	1-35 " — 1-55 " "
" дівчат, шкіряні, т. зв. Bergsteiger " " " " " " " " " " " "	1-85 " — 3 — " "
" дїтїй " " " " " " " " " " " " " " " " " "	1-10 " — 2-10 " "
" хлопців, ЧОВІТКИ " " " " " " " " " " " " " " " " "	3 — " — 4-25 " "

Великий вибір **ЧЕРЕВИКІВ** до гімнастики стикованя!

Найновіші Краватки

вузли, мани, Левалєля до вязаня, від 20 кр., 40 кр., 50 кр., до 98 кр.

Рукавиці Glacè,

з оленя шкіри, з шведско-го шовку, з ниток найліпших фабрик.

ВЕЛИКИЙ СКЛАД

правдивих ШНУРІВОК з фішбінами.

Одинокий склад **ЦИЛІНДРІВ** і кляків, з фабр. Месмера і Сп.

Одинокий склад з фабрики **І. ГІКЛЯ** і Синів в Найтішайни

КАПЕЛЮХІВ

для мужчин, тверді, черної і иншої барви, почавши від 1-18 зр., для мужч., тирольскі від 1-18—2-28 " хлопців тирольскі від 0-78—1-18 " дїтїй капелюшки моряків брови в різних барвах, від 1-98.

ПАРАСОЛІ

з зєліз-ними руч-ками

з чистого шовку від 3 — — 6 — .	
на-пів зі " " " " " " " " " " " "	1-38 — 1-98.
з чистої вовни " " " " " " " " " " " "	1-58 — 2-18.
на-пів з вовни " " " " " " " " " " " "	0-98 — 1-58.
з англійськими дерев'яними ручками від 0-75 — 1-90.	

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ПАРАСОЛІВ

полотняних.

НАЙНОВІШІ АНГЛІЙСЬКІ ПАЛИЧКИ.

Величезний вибір

БІЛЯ

для мужчин, гладке від 1-10 поч. з фалдами " 1-38 " гафтованє " 1-58 "

КАЛІСОНИ

з найліпшого Gradl-полотна, французско-го крою від 0-98 поч.

Корсетки для мужчин, гладкі, гафтовані, білі і в иньних барвах, від 0-18 зр. поч.

Льняні хусточки в модних барвах, 12 штук від 0-80 — 1-10.

ПОНЧОХИ

від 1-50 — 3 — .

КОВНІРИ і МАНШЕТИ

Маншети, I. сорти, почвірні, 6 штук 1-80.

Маншети, II. сорти, почвірні, 6 штук 1-50.

Ковніри I. сорти, почвірні, 6 штук 1-05.

Ковніри II. сорти, почвірні, 6 штук 0-90.

Ковніри для хлопців . 6 штук 0-80.

